

Nå tildeles fastleger

Fastlegeordningen trer i kraft 1.6. 2001 og i disse dager får befolkningen beskjed om hvilken lege de har fått, og fastlegene får tilsendt oversikter over hvilke pasienter som er på deres liste.

78 % av befolkningen har valgt fastlege. 25 000 innbyggere, dvs. ca. 0,5 % av befolkningen, har valgt å stå utenfor fastlegeordningen.

Kommuner og leger får informasjon om resultatet av fordelingen. Det går deretter ut brev til innbyggere med beskjed om hvilken fastlege de har fått tildelt.

Svarbrev til befolkningen

Alle innbyggere over 16 år, bosatt i norsk kommune og som ikke har reservert seg mot å være med i fastlegeordningen, får brev fra trygdeetaten med informasjon om hvem de har fått tildelt som fastlege. Brevene er hos mottaker i tiden 14. til 23. mai. Det er folke-registeradressen per 2. april som benyttes. Svarbrevet opplyser om tildelt lege, legens adresse og telefonnummer.

Innbyggere som ikke har fått tildelt navn-gitt fastlege på grunn av at legehjemler er ubesatt eller fordi det etter listefordeling er for få listeplasser i kommunen, får eget brev. Det vil også sendes eget brev til innbyggere i kommuner der fastlegeordningen er suspendert.

Bytte av lege kan skje muntlig

Legene får tilsendt skjema for fastlegeordningen som kan benyttes ved bytte av lege. Det gjøres oppmerksom på at befolkningen kan ringe til fastlegekontoret i fylket og dette telefonnummeret står på brevet innbyggerne mottar. Det er tilstrekkelig at pasientene ringer dette kontoret og muntlig meddeler ønske om bytte av lege. Dette er gjort for at det skal være enkelt og smidig å bytte lege.

En forutsetning for bytte er at den fastlegen de vil bytte til har ledig listekapasitet. Det er kommunens ansvar å sikre at innbyggerne gis en reell mulighet til å bytte lege. Dersom det ikke er ledige listeplasser i kommunen, må kommunen vurdere tiltak for å øke listekapasiteten. Aktuelle tiltak er for-handlinger med legene om økt listetak eller opprettelse av nye fastlegehjemler.

Kommunens ansvar

Det innebærer ansvar for at det er tilstrekkelig kapasitet i legetjenesten og listeplasser tilgjengelig slik at innbyggerne får tilbud om fastlegetilknytning, mulighet til å bytte lege og til ny vurdering. Innbyggere har adgang til å klage dersom disse rettighetene ikke blir ivaretatt. Kommuner som ikke har innfridd disse forpliktelsene, må derfor være forberedt på klager fra innbyggerne.

Så langt det er mulig vil innbyggere bli tildelt den fastlegen de ønsker. Årsaken til at enkelte ikke vil bli tildelt ønsket lege er at le-

gens liste er fylt opp med andre som har opp-gitt lengre ansiennitet hos legen. Innbyggere har ingen klagerett dersom de ikke har fått tildelt den ønskede lege. Innbyggere som ønsker annen lege enn den de har fått tildelt, kan bytte lege.

Informasjonsberedskap

Fra det tidspunktet svarbrevene mottas må det forventes mange og ulike typer henven-delser. Kommune og trygdeetat er i felles-skap forberedt på å svare på spørsmål fra be-folkningen. Disse vil derfor ha sikret nød-vedig informasjonsberedskap fra 14. mai og noen uker fremover. Det er opprettet et lands-dekkende telefonnummer til fastlegekontorene. Innringer blir styrt til fastlegekontoret i det fylket vedkommende ringer fra. Num-meret er 810 59 500.

Kommunens informasjonsansvar

Kommunenes ansvar er generell informa-sjon. Bytte og oversikt over ledige lister må man kontakte fastlegekontoret for. Skjema for bytte av lege kan tas ut fra Internett: www.trygdeetaten.no eller fås på lokalt tryg-dekontor.

Innbyggere som ikke har fått tildelt navn-gitt fastlege, fordi fastlegeavtale står ubesatt eller fordi kommunen mangler et tilstrekke-lig antall listeplasser, vil i svarbrevet bli hen-vist til kommunen for nærmere informasjon.

Tildelt annen lege enn ønsket lege

Dersom innbyggere ønsker annen lege må de henvende seg til lokalt trygdekontor eller trygdeetatens fastlegekontor i fylket for å bytte lege. Dette kan gjøres allerede fra den dagen man har fått vite hvilken lege man er tilmeldt. Trygdekontoret skal ta imot klager og henvendelser fra innbyggere som mener tildeling må bero på feil.

Informasjon om tildelt lege

Det må forventes at innbyggere vil spørre om legene og legetjenesten i kommunen. Innbyggere som har fått tildelt en lege som de ikke kjenner fra før, kan ha spørsmål om ved-kommende lege eller legepraksisen. Dette kan være spørsmål om hvor lenge legen har vært i kommunen og om legekontoets åp-ningstid. Kommunene bør være forberedt på slike spørsmål, men innbyggere bør even-tuelt henvises til det aktuelle legekontoet til fastlegen for mer detaljert informasjon.

Ikke tildelt fastlege

Innbyggere som ikke har fått tildelt fastlege må få informasjon om hvor de skal henvende

seg ved behov for legehjelp. Innbyggere som skal være med i fastlegeordningen, men som ikke har fått tildelt fastlege, skal betale samme egenandel som innbyggere med fast-lege.

Tildelt lege i feil kommune

Innbyggere som ikke har valgt lege og innbyggere som ikke har fått tildelt ønsket lege, skal bli tildelt lege i kommunen der de er fol-keregisteret. Har man fått tildelt lege i annen kommunen enn ønsket, kan man ta kontakt med sitt lokale trygdekontor eller fastlege-kontoet i sitt hjemfylke for å bytte lege.

Svarbrev

Dersom innbyggere ikke har mottatt brev fra trygdeetaten, kan dette skyldes at det er regi-strert feil adresse i folkeregisteret eller at innbygger har flyttet etter 2. april. Fordi svar-brevet sendes ut som C-post vil ikke brevet bli ettersendt til ny adresse. Innbyggeren kan ta kontakt med trygdeetaten for å få svar på hvilken lege han/hun har fått tildelt og even-tuelt foreta bytte av lege.

Betaling for flytting av journal

Spørsmålet om hvem som skal betale for overflytting av journal bygger på den forut-setning at pasient i denne forbindelse ikke nødvendigvis frivillig bytter lege, men må dette som en konsekvens av nytt system, lis-tetak, osv. Legeforeningen har tatt opp sa-ken med Sosial- og helsedepartementet både forut for og i forbindelse med årets takstfor-handlinger, nærmere bestemt foreslått en innføring av en midlertidig refusjonstakst, ev. at takst 5 i normaltariiffen kan benyttes som refusjonstakst for dette bestemte formål i en nærmere avgrenset periode. Svaret er altså at pasienten betaler inntil departemen-tet ev. bestemmer at trygden skal overta be-talingsansvaret. Dette vil det i så fall bli gitt særskilt informasjon om.

Informasjon til innbyggere i suspenderte kommuner

Det er åtte kommuner som har fått innvilget suspensjon fra fastlegeordningen. Innbyg-gere i disse kommunene har ikke rett til fast-legetilknytning i den perioden kommunen har suspendert fastlegeordningen. Innbyggerne har krav på nødvendig helsehjelp herunder allmennlegetjenesten. Kommunene infor-merer om dette og hvilke tiltak som iverk-settes for å få innført fastlegeordningen.

Fleksibilitet i oppstartsfasen

Det forventes at det vil komme henvendelser fra innbyggere eller pårørende som vil insistere på å få tilgang til lukkede lister. Det kan også forventes henvendelser fra leger som ønsker å få inn enkeltinnbyggere på sine lister. Det kan ha skjedd feil ved innsending av legevalgskjema eller i tildelingsprosessen som gjør at enkeltinnbyggere ikke har kommet på listen til ønsket lege til tross for lang ansiennitet hos legen. Videre kan det tenkes at enkelte ikke har forstått betydningen av å sende inn legevalgskjema.

For å kunne rette opp eventuelle åpenbare feil ved tildeling, anbefaler departementet at kommunen i samarbeid med legene ser nærmere på praktiske forhold for fleksibilitet ved reformens innføring. Tilsvarende vil det være hensiktsmessig å ha en beredskap for å avhjelpe personer som åpenbart ikke har fått nødvendig hjelp til innsending av skjema. Kommuner og leger kan f.eks. avtale å overskride lister for et begrenset antall innbyg-

gere (for eksempel ti innbyggere utover listetaket). Det kan også være hensiktsmessig at legene og kommunen i fellesskap gir trygdeataten adgang til å overskride avtalt listetak. Alternativt må trygdeataten og kommunen i fellesskap finne løsninger ved enkelt-henvendelser. Hovedhensikten med fleksibilitet er at langvarige eller etablerte lege-pasient-forhold som er viktige blir videreført, ikke brytes som følge av innføringen av reformen.

Fastleger for asylsøkere

Asylsøkere har ikke fødselsnummer. Det er derfor nødvendig å følge egne prosedyrer for legevalg og tildeling av fastlege for asylsøkere. Tildeling av fastlege for asylsøkere forutsetter at asylsøkeren har fått tildelt ID-nummer og at legevalgskjema er innlevert. Tildeling av fastlege følger deretter manuelle prosedyrer og foretas senere enn for innbyggere registrert bosatt i norsk kommune. Asylsøkere vil derfor tidligst få tilbakemelding

om tildelt lege i slutten av mai. Dersom tilbakemelding om tildelt lege ikke er mottatt før 1. juni, bes asylmottaket ta kontakt med trygdeataten fastlegekontor i fylket.

Det er utarbeidet informasjon om fastlegeordningen på flere fremmedspråk.

Generell informasjon

Ytterligere informasjon finnes på Internett: www.fastlegeordningen.dep.no og www.trygde-etaten.no, og det er en egen temaside om fastlegeordningen under www.legeforeningen.no

Ellen Juul Andersen
Informasjonsavdelingen

Legeforeningens lederseminar 2001

– Legeforeningens samfunnsrolle og profil dannes av den enkeltes personlige erfaringer med leger, fremhevet redaktør Hilde Haugsgjerd i Dagsavisen da hun innledet til debatt om Legeforeningens samfunnsrolle og profil på ledermøtet i april.

Hvert år samles fylkesavdelingslederne, sentralstyret og avdelingsledere i sekretariatet til et todagers møte der aktuelle temaer debatteres. I år var også representanter for spesialforeningene invitert til møtet på Gardermoen 4.–5. april.

Tre roller i en forening

– Det er mange grunner til at legene er viktige i folks bevissthet. De forvalter samfunnets etikk og er de som trekker grensen mellom liv og død. Helsevesenet forvalter en tredel av statsbudsjettet og legene befinner seg midt i en rekke konfliktlinjer i helsevesenet, blant annet mellom offentlig og privat ansvar og sentrum-periferi-dimensjonen, sa Hilde Haugsgjerd.

Hilde Haugsgjerd

Hun mente at det på grunn av den store oppmerksomheten som rettes mot legene, er vanskelig å endre eller skape en profil. – Omverdenens bilde av leger skapes av hvordan de mest profilerte ter seg, sa hun og trakk frem den senere tids oppslag i pressen blant annet om legers samrøre med legemiddelin-dustrien. Hun sa at slike oppslag har et fel-lestrekk idet det ikke er samsvar mellom liv og lære.

Hun pekte på at Legeforeningen har flere roller å ta vare på, som forvalter av legeetikken, faglige forhold samt en fagforenings-rolle. – Nøkkelen er å være bevisst på de tre rollene, sa hun.

Hilde Haugsgjerd sa at Legeforeningen som seriøs aktør i samfunnsdebatten i større grad bør ta standpunkt til hva som skal være privat og hva som skal være offentlig ansvar. Hun mente at Legeforeningen noen ganger spiller en sterk og klar rolle, mens den andre ganger er fraværende i den offentlige debatten.

Tillitsvalgte står alene

Forskningsleder Olaf G. Aasland redegjorde for Legeforeningens forskningsinstituttets undersøkelse om hvilke forbedringer tillitsvalgte og medlemmer ønsker for å bedre rekruttering av tillitsvalgte. Undersøkelsen er omtalt i Tidsskriftet nr. 5/2001.

Etter Aaslands innlegg mente flere tillitsvalgte at det ikke var klart nok hva som ligger i tillitsvalgtbegrepet. Det ble også pekt på at det er utilfredstillende å arve kontorut-

styr i banankasser fra sin forgjenger og ikke ha noe kontor å drive virksomheten fra.

Torunn Janbu, leder i Oslo legeforening, trakk frem at mangel på kollegial støtte er en belastning. – At man er borte fra jobben, skaper problemer for andre, sa hun.

Norvald Lundetræ, leder i Rogaland legeforening, mente at tillitsvalgte trenger mer enn et todagers kurs som skolerings. – Det er behov for bedre hjelp til forhandlinger, mente han.

Leder i Yngre legers forening, Bente Kristin Johansen, reiste spørsmålet om hvordan man skal møte de endringer som skjer i spesialisthelsetjenesten og hvordan det vil påvirke Legeforeningens organisasjon. Hun mente at det er et problem for tillitsvalgte assistentleger at det er avdelingsoverlegene som skal godkjenne fraværet, samtidig som vedkommende også er forhandlingsmotpart. – Denne situasjonen skaper spenninger, sa Bente Kristin Johansen.

Olaf G. Aasland

Ellen Juul Andersen
Informasjonsavdelingen